

Nasprotniki naših teženj so
v veliki zmoti, ako mislijo, da
bodo uklonili primorsko ljudstvo.

France Bevk

UREDNIŠTVO in UPRAVA, PIAZZA GOLDONI št. 1 - I
Tel. št.: Ur. 93806 93808 - Upr. 93807 Bokonisi: 93 93 93

Vsak iskren antifašist se mora pridružiti skupni akciji
ZA DEMOKRATIČNO REŠITEV TRŽAŠKEGA VPRAŠANJA

Borba med vlado in delavci v ZDA

Prekinjeno Trumanovo letovanje - Ostre grožnje vladnih krogov - Posledice stavke v zunanji politiki

kancem, ki so tam kot politični
užebníki (približno 300), da morajo
do 1. decembra javiti poljskemu
komisarju, ali želijo odpotovati
Venezuelo, vrniti se v Španjo ali
pa v kako drugo državo, kajti do
omenjenega dne morajo zapustiti
Gibraltar.

Ljeto pravi, da pomeni ta ukrep
naklonjenost do Francovega režima
ms. Za časa izpraznitve Dunquera
je uspešno prišel v Španjo, nato pa
vali z angleško vojsko in ji gin
je uspešno priti na Angleško, imel
za sodelavce v borbi proti fašizmu
pač pa so se ž njimi ravnali kot z ne
zašelenimi osebami in so jih zapirali
kakor bi šlo za zločince. Teden dni

To se je dogodilo pod konzervativno vlado, pravi list dalje, ki je v istem času, ko je tako nepravilno ravnila s temi španskimi protifrancovimi ubežniki, z odprtimi rokami sprejemala izdajalce republikanske. Sedaj hoče laburistična vlada napraviti enako kot konzervativna

**Stavka telefonskih
namestencev v Italiji**

Rim, 23. — Danes so telefonski nameščenici po vsej Italiji začeli de
no stavko.
Industriji so prosili za 24 urno
premirje, da proučijo možnost ob
novitve pogajanj.

Monarhistična zarota v Italiji

Rim, 23. — Včeraj so v Genov

odkritelj nonarhistično zaroto, pri čemur je bilo aretiranih 44 oseb. Med aretiranimi so bili (sajati) pripadniki črni brigad, poljski agenti, pet podčastnikov italijanske mornarice in bivši nemški častnik Wilhelm Baecker.

Toda Združene države niso s tem zadovoljne. V zadnjih tresh ali štirih letih so skupno z Britanijo ustvarile dobrih koncesije tudi v Sandovi rabi, kjer so ustvarili široko mrežo industrijskih podjetij za izkoriščanje petrolejskih vrelcev, ki dajejo letno proizvodnjo 7.500.000 ton.

novinář petrolejských družův v Iraku, Siriji v Palestíně. Skratka, Američani se s úspěšným zakončili. Blízkým vzhodu lastně 41% petrolejské industrie.

Razen tega si Združene državy ustanovjajo strategika oporišča na rabskem vzhodu. Polasti so se pratanjši Lyautey v Maroku, kjer so napravili eno izmed glavnih oporišč v Sredozemlju. Prodirli so še v Adenu in Perlu. Zgradili so velike letališče v petrolejskem mestu Dairan in še dve drugi ob cestl. ki v dnu iz tega središča v Palestino.

Po zgledu Velike Britanije Združene države podpisale letališče

podobno z Egiptom. Tako se jim o-
pira velika možnost za izkoriščanje
petrolejskih vrelcev in oporišč
Egiptu, Italiji in Sudanu.

ga prva izvajajo ameriške zbirke, ki jih države na Blžnjem vzhodu tu politični vpliv in se v ta namer poslužujejo filmov in tiska. V zadnjih dveh letih so razpečali v Egiptu za nad 2 milijona funtov šter

KRATE VESTI

TRIRANA. — **Včeraj** so v Malli usmrtili 5 izdajalcev in saboterjev, ki jih je bilo vrhovno vojaško sodišče obsodilo na smrt.

MOSKVA. — Na povabilo sovkjetskih sindikatov je včeraj prispeval v Moskvo delegacija angleških sindikatov strojnih graditeljev. Delegati bodo preuzili delovne povelje sovkjetskih sindikatov, kulturnih ustanov ter bodo obiskali nekatere tovarniške stroje.

BEOGRAD. — Na obletnico proglavitve republike, 29. novembra, je prepujen promet veliki most na cesti Požaga-Arilje v Srbiji.

Slavka tramvajskih uslužbenecv

Pred kratkim so se uslužbenecv cestne železnice pogodili z upravo Ačegata, da jim izplača povrh 30% prejšnjega na osnovne plače se 3000 lir zimske nagrade za oženjene in 1800 lir za samce.

Uprava pa ni izpolnila obljube in ni izplačala zimske nagrade. Zato so uslužbenecv proglasili stavko, ki se je pričela ob 14. uri popoldne. Od takrat ni vozil noben voz cestne železnice in mesto ima zelo mrtve vidiz.

Poziv nameščencem Ačegata

Osebnostni odbor za sindikalno sporazum je sklenil, da bo med delavci agitiral spravo, ki je nastala, ko je podjetje Ačegat odklonilo izplačati svojim nameščencem zimsko nagrado. Zato poziva vse nameščence na skupščino, ki bo danes ob 10 uri v ul. Conti 11.

Tako so umirale partizanke (Cehovinovi Pepci-Tatjani v spomin)

Včeraj so prepeljali v Senožeče zemске ostankе naše hrabre in junaške tovarišice Tatjane. To je bila prva intelektualka — učiteljica, ki je spoznala narodno osvobodilno borbo proti krutemu zvojevalcu. Slaba je bila v voljo, da se bori in s svojo borbo pripomore k ljudstvu na Primorskem. Odsila je v Brkinski bataljon, v Maslovo četo februarja 1943. leta.

Znjo je dal postojanski okraj svojo prvo borko, svojo prvo partizanko. Prav tiste dni je začelo ofenzivo v Brkinski 18.000 fašistov z namenom, da uničijo Maslovo edinicę, ki so tam držale položaje. Ta ofenziva je trajala več dni. Znanje Maslovo čete so se odlikovale v teh bojih s svojo hrabrostjo.

Končno je uspelo fašistični bandi skoraj popolnoma obkrožiti naše enote blizu vasi Kozanje. V borbah je takrat padlo 16 borcev in bilo je tudi precej ranjenih.

Tatjana je sodelovala v tej obrambni akciji. Ko so se naše enote umikale, je bila ranjena v nogi. Vzela je partizansko mitraljezno orožje in povzela vse ostale, ne da se začne umikati. Sama pa je branila umik svojih tovarišev. V svoji odločnosti ni odnehalo, ampak je branila svoje tovariše do zadnjega. Ko so se ji približali sovražniki na nekaj korakov in jo hoteli prijeti žive, je sprožila samo zadnji rafal in se težko ranjena s samokresom sama umrla.

Ni hotela, da bi prišla v roke sovražnikom, ki bi jo sramotili in trpinčili na živalski način. Padla je v junaško in hrabro v borbi, žrtvovalec je svoje mlado življenje za svobodo svojega naroda, za boljše bodočnost našega ljudstva na Primorskem. S svojo hrabrostjo in požrtvovalnostjo je dajala lep zgled vsem, ki so bili z njo in ki so se prav tako s požrtvovalnostjo borili do končne osvoboditve.

Spomin nanjo bo živel vedno v naših srcih. Njena požrtvovalnost in njen patriotizem pa nam bosta trajen in svetel zgled.

Pogreb bo danes, 24. t. m., ob 15. uri v Senožečah.

DAROVNI IN PRISPEVKI

Za stroje padlih partizanov so darovali svatje ob poroki Husa Bernarda in Trebec Rafaela iz Orieka 1000 lir.

Za našega dijaka so leti darovali 1000 lir.

Za dijaka matice je darovala APZ iz Dan 1222 lir.

Za revne dijake je združba »Prosvetni dom« v Nabrežini darovala 2.000 lir. Vesela družba pa je v isti namen ob poroki tov. Kralja in tov. Zerkavove v Rubijah pri Komnu darovala 1200 lir.

Zlata poroka v Devinu

Danes slavila 50 letnico zakon-skega življenja PEČIKAR MARJA in ANDREJ. Svojim dragim staršem ključno hvalešni otroci: »Še mnogo let v združbi in veselju!«

LAZAR LAGIN

Oklopnica „Anuška“

Bil je skoro nezavezan, ko je imel občutek, da gre zopet na površje, pa čeprav proti svoji volji. Premagal je sam sebe in prekižal roke na hrbtu. Nekje nad njegovo glavo se je naglo bližala velikanška senca.

»Delila bo, se je pomislil Verniveher in padel v nezavest...«

Pol minute prej, medtem ko sta sedela napoli zaspana na drugem koncu čolna, sta bila nič hudega sluteča Aklejev in Kutovoj naenkrat predramljena po težkem pljuskju na levi strani čolna. Leni sta se ozirali v tiho stran, videla naraščajoče vodne kolobarje, vendar nista opazila nič nenavadnega.

»Moršič som je bil, se je nasmešnil Kutovoj leno, »Teseo se oprmi. Nikifor, če ne, naj tu bo še pozni... Z vso munitijo v...«

Aklejev je razumel Kutovojev šalivni ton. Ravno je hotel opisati krasno življenje, ki ga bosta živela s somovim trebuhom, kako bosta sejala teror med Nemci, ker bosta spremenila soma v močno morskoro edino, ko je močan pih vetra zaobrnil čolna. Kajtna vrata so se treskoma odprla in moza sta se nemalo začudila, ko sta videla, da je bila kajtna prazna.

»Kje je Verniveher?« je kriknil Kutovoj.

Skočil je pri pokonu, toda Aklejev je bil še urnejši: planil je v kajuto, videl »Verniveherjeve stvari« lepo razvrščene po klopi in se za trenutek spomnil grenkih besed: »Vse je jasno. Ne da bi videl poslovno pismo, je takoj vedel, kaj se je zgodilo.«

BARVARNA

GORICA, pred Školijo 7

COMENSE

KRZNARNA

GORICA, pred Školijo 7

PRVOVRSTNO BARVANJE USJUNJENIH PLAŠČEV - UVAŽA - IZVAŽA - ŽIVALSKIH KOŽEV

TRŽAŠKI DNEVNIK

Demokracijski Trst in njegova povezanost z zaledjem

Resolucija MOS-a Svetu štirih v New-Yorku

Preteklo sredo je imel Mestni svetobodni svet pod predsedstvom tov. Pogassija svojo sejo. Podpredsednik je podal politični pregled, v katerem je poudaril, da je izjava tov. Togliattija jasno dokazala, da politika Jugoslavije ni niti imperia-listična niti sovinstična. Domača in tuja reakcija sta dvignili vik in krik zaradi take res prave demokracijske politike, ki temelji na zdravi in prisični politiki sporazuma med narodi. Popolnoma razumljiv je odpor italijanske sovinstične in imperialistične anglosaške klike, ki bi rada prišla do sporazuma le v okviru »svobodnega ozemlja«, kakor je bilo v načrtu štirih zunanjih ministrov.

Mestni svetobodni svet mora v tem trenutku tudi izraziti svoje mnenje glede smernic, ki morajo sedaj združevati resnične demokrate; ta-kojtni umik zasledbenih čet; demokracija uređitev v pravnem po-menu besede, ki mora zajamčiti vse osnovne svobode in ki naj s po-sebnimi določili zajamči najtesnejšo povezanost mesta z njegovim zaledjem, da bi na ta način obvarovali mesto pred propadom; želja, da bi prišlo do direktnega sporazu-ma med Jugoslavijo in Italijo, da bi se tako izločile vse one imperia-listične sile, ki računajo, da bi re-solucije med obema jaktoristami gabi v prid.

Po tem poročilu je svet sklenil, da pošlje svetu štirih brzojavno re-solucijo s temi svojimi zahtevami in da se obrne do vseh demokratov ne glede na njih strankarsko pri-padnost, da bi se izdali skupni u-krepi v obrambo osnovnih svobo-din in gospodarske bodočnosti Trsta.

Neki svetnik je nato poročal o Delavskih združenjih in poudaril ve-liki pomen tega podjetja zlasti v sedanji kritični časi, ko je tre-ba poboljšati draginjo in črno borzo ter na novo določiti cene, ki se bo-dorale tudi upoštevati. Kot je v preteklosti, bi lahko ta ustanova mnogo pripomogla, če bi bili pri upravi njeni člani, ki so vednoma iz ljudskih množic in ki so zdru-ženi z velikimi žrtvami ustanovitvi. Zelo nujno in potrebno bi bilo, da Delavske združbe sodelujejo pri u-pravi Seprala, ki ima monopol na prekrbo in ki bi bil na ta način pod nadzorom potrošnikov in bi se tako uredila pravična razdelitev živil. Poročevalec je predlagal, da tem smislu resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta. Resolucija pou-darja poleg gornjih zahtev, naj ustanovo takoj vrnejo njenim za-končnim upraviteljem združnikom.

Preskrba

Pravila za razdeljevanje kruha. Ker se vsi peki ne ravnaajo po pred-pisih o razdeljevanju k-ruha, jih po-ravljamo in opozarjamo potrošni-ke, naj v lastnem interesu pri-po-morejo, da se bodo vsi držali pre-dpisov.

1. Čeprav je odjemalec r-čno pri-kavljen, je pekom strogo prepov-dano izročiti potrošniku obrok kru-ha, če prej ne odreže zadnjega od-rezka istega dne. Oddajni odrezek seveda ne sme biti ločen od živilske nakaznice. Prepovedano je tudi pe-ko, sprejeti od potrošnikov vse oddajne odrezke čezga meseca ter izdati potrošniku izkaznico za vsak-danji nakup kruha. Naslednji peki so prekršili te določbe: Martin Can-dek, iz ul. Giulia 39, Marij Zega iz ul. XXX Ottobro 13, Fridrik Fran-deli iz Rojana 1, Bruno Turchetti iz ul. Ghega 7, Margerita Siricelli iz ul. Solitario 17. Zato »S-prals končno in odločno opozarja peke, da se striktno ravnaajo po tem opo-zorilu, ker bodo nadaljnjim kršil-cem brez odloga odvzeli pravico de-liti kruha na nakaznice za dobo, ki bo bodo od časa do časa določili upoštevajoč r-čnost kršitve. S-pral poziva vse potrošnike, naj pre-povejo k temu, da se bodo te določ-be spoštovale.

Vsa Pivka slavi prvo slovensko ustavodajno skupščino

Pretekli terek so bila po vseh ve-djih in manjših vaseh postojnekega okraja velika manifestacijska zbo-rovanja, da bi proslavili prvo slo-vensko ljudsko ustavodajno skup-ščino, ki je v prvi polovici tedna za-sedala v Ljubljani. Po vsej Pivki in po Dolanah se je ljudstvo udele-žilo zborovanj z velikim navduše-njem in pokazalo globoko zadovol-stvo ob tem važnem zgodovinskem bojem, ki tako uspešno branjo dnevu, ko imamo Slovenci svojo prvo resnično narodno in ljudsko skupščino, ki predstavlja naše de-lovno ljudstvo.

Marsikateremu staremu borcu se je utrnula solza navdušenja ob pri-jetni zavesti, da je končno le do-čakal ta veliki zgodovinski dan da je dočakal ljudsko zmago. Z veli-kim zadovoljenjem je ljudstvo spre-jelo vest, da ima tudi Primorska v

KINOPREDSTAVE

ROSSETTI. V kratkem otvoritev s filmom »Robin Hood«. SUPERCINEMA. 16.30: »Nedovo-ljen paradiz«. C. Boyer, B. Davis. FENICE. 16.30: »Sanjal sem o an-gelu«. I. Dunne, G. Grant. FILODRAMMATICO. 16.30: »Juna-ki iz otoka«. Komični film. ITALIA. 16.30: »En dan v življe-nju«. M. Lotti, A. Nazzari. ALABARDA. 16.30: »Masčevalca«. R. Warwick, D. Fairbanks ml. IMPERO. 16.30: »Življenje in pu-štolovščina Jacka Londona«. VIALE. 16.30: »Meso in duša«. I. Miranda, M. Girotti. MASSIMO. 16.30: »Alarm v Gibraltariju«. V. Romance, E. Stroheim. GARIBOLDI. 16.30: »Na povčile šuške in »Parada 1. maja v Moskvi«. NOVO CINE. 16.30: »Dva v ne-volji«. P. Roc. CINE MARE. 16.30: »Mi iz Kron-štata«. Sovjetski film. ARMONIA. 15.30: »Tvoje življenje se nadaljuje«. A. Taube, D. Col-man, Variete. ODEON. 16.30: »Skot na dvoru Ve-likoga Kanaa«. G. Cooper. SAVONA. 16.30: »Zaljubljeni dvo-jniki«. E. Powell, R. Young. AZZURRO. 16.30: »Pesem sonca, tenor Volpi. RADIO. 16.30: »Sonce mojca«. T. Gobbi, C. N'ncchi. CENTRALE. 16.30: »Zadnji koraki«.

KINO »PROSVETNI DOM« NA BREZINA. Danes ob 16. in 20. ur v ponedeljek ob 20. »Sedem zaljubljenih deklet«.

Dr. GAETA, zobozdravnik

Izdeluje proteze v jeklu, zlatu, kavčuku in plastiki. Največja garanci-ja. Sprejema od 10. do 12. in od 13. do 19. (Govori slovensko)

TRST, ul. Torre Bianca 43 (vogal ul. Carducci)

MALI OGLASI

SOBO v centru, po možnosti s ko-palnicno, iscem. Ponudbe poslati na upravo »Primorskega dnevnika« pod »Decembrom«.

ZEMELJSKE 1000 do 2000 kv. m, eventualno z odprto ločeno kupi-vo. Posrednik izkušena. Ponudbe pod značko »Zemljišče« poslati na upra-vo, »Primorskega dnevnika«.

KUHINJSKA OPREMA, rabljena, se proda po nizki ceni. Ul. Udine 7.

TRTNICA Tavčarja Stanislava v Tanjem Grad pri Komnu razpo-laga z raznovrstnimi cepilnimi trtami.

PET SOBNIH PEČI prodam. Oglasi-si se v gostilni »Viale XX set-tembre 96«.

KOŽNJSKE REPE, grive in svinjake kože kupujem, Castagnone, S. Fran-co 16, telef. 25-377, Trst.

Namnanjamo vsem sorodni-kam, prijateljem in znancem, da nas je po dolgi in mučni bolezni za vedno zapustil naš nepozablji so-prog, oče, sin in brat

FELICIJAN JUST

Pogreb predragega pokojnika bo danes, 24. t. m., ob 15.30, izpred hiše zalostj v ul. S. M. Magdalene spod. št. 554, na pokopališče v Ricmanje. Trst, 23. novembra 1946.

Zaljubljeni: soproga Jospina, hčerka Nela, oče Anton, brat Jordan in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

vsem antifasištičnim organizaci-jam, ki so se udeležile pogreba zemeljskih ostankov naših padlih sinov s prekrasnimi venci in pe-te-rokratk zvezo in nadležno ZFP za organiziranje sprejema in pevsko-mu zboru. Enako tudi gozbi, ki jih je spremljala na zadnje počvališče. Bukovica, 23. novembra 1946.

Družine: BAJT, PAUSIC in JAKONCIC

Ob atentatu na Ljuskalo zložbo v Gorici

Tov. Gasperini je pozdravil na-zvoče mladince ter predstavnik re-znih mladinskih in študentskih organizacij, dve tovarišici pa sta prebrali v italijanščini in slovenš-čini poročilo o vsem doseganju de-lu. Mladina je naležala na velike težave, zlasti po angloameriški za-sedbi, vendar jih je vztrajno pre-magovala. S svojimi lastnimi sila-mi je morala ustvarjati demokra-tično življenje, se boriti za demo-kratizacijo šol in izboljšanje pogo-jev delavske mladine ter razvijati sport in kulturo.

V začetku je bilo vključenih v Zvezo okoli 4.000 mladincev, sedaj pa se je to število potrojilo. Tudi na političnem torišču so je mladina borila vedno v prvih vrstah za de-mokracijske pravice in ob vseh pri-likih protestirala proti zlorabam.

V tovarnah se je delavska mladi-na udeležila vseh stavk za izbolj-šanje delovnih pogojev in obram-bo demokracijskih pravic.

Sledila je živahna diskusija, v ka-tero so posegli tudi zastopniki raz-nih drugih organizacij. Tov. Cher-

Ob atentatu na Ljuskalo zložbo v Gorici

Ob 50 letnici poroke

URSULE ROJ. STEFANOIC in BOGATCA ANTONA

fjma sin in hčerke želijo obilo sreče. Sv. Križ pri Trstu, 23. 11. 1946.

Ob 46 letnici poroke

TEREZE ROJ. SAKSIDA in RUDOLFA VODOPIVCA

fjma sinovi, hčerke in vnuki najprispereje čestitajo. Trst, 24. novembra 1946.

V nedeljo dne 24. t. m. vsi v pri-jazni Sempeter, kjer bo vokalni koncert prostovoljnega društva »ZARJA SVOBODE« IZ BILJI. Dirigirata tov. C. Silič, Pričetek ob 16.

V terek popoldne se bo v Svetem pri Komnu vršil pogreb padlih par-tizanov Svara Ivana in Pipana Alojzija, ki sta padla dne 25. 1. 1944 v Cepovanu. Vabljeno so vsi bližnji vaščani, da se pogreba ude-leže.

Prosv. društvo »VISAVA« Konkonel priredila danes

»GREGORČIČEV VEČER« !! SLEDI PROSTA ZABAVA !!

»Stefan se je utopil! Premalo sva pazila nanj!« je zavpil na Ku-tovoj. Brž se je sezul in strgal hlače raz sebe. Skočil je v vodo na isti način kot je to storil malo prej Verniveher.

Mnogo lepih in koristnih dejanj ne bi bilo izvršenih, če bi poprej premišljevali o njih in pretehtavali vse dobre in slabe možnosti. To pa ne samo zaradi tega, ker gre s tem v izgubo mnogo dragocenega časa, ampak tudi ker bi tako premišljevanje odločilo »za« v enem slučaju na tveč ali morda celo še manj. In vendar koliko lepih dejanj je bilo napravljenih z uspehom, ker so šli ljudje na delo brez oklevanja in premišljevanja ter so se ravno tako po pravih pravega vojaka in pravega človeka.

Kakšne so bile v resnici možnosti, da bi rešili Verniveherja? Več kot pol minute je minilo od takrat in veter je odrinil čoln več kot 12 m od mesta, kjer je padel v vodo. Le poskusite najti človeka v globi-nah Črnege mornje! Aklejev pa ni pomislil na večje ali manjše mož-nosti uspeha, ampak je planil v vodo tako naglo, da ni utegnil niti pljuš napolniti z zrakom. Zato je bil že v nekaj sekundah prisljen, vrtnil se na površje. Potem je zagledal kakih dvajset črnih glav globoko v vodi velike temne tole. Bil je Verniveher, ki je, kot smo se povedali, instinktivno plaval na površju, pa je potem sam sebe prisljil, da je odprl usta, požrl veliko količino siane vode in se je sedaj ponovno pogrzel proti dnu morja. Aklejev si ni mogel kaj, da ne bi pomislil, kaj bi se lahko zgodilo, če bi napolnil svoja pljuča z zrakom, preden je skočil v vodo. Obdržal bi se pod vodo najmanj 40 sekund in med tem časom bi Verniveher, ki se je prikazal le za trenutek, izginil za vedno v temnih zelenih globinah.

Ta misel je prišla Aklejevu na pamet mnogo pozneje, ko sta bila že oba spet na krovu motornega čolna. Brž ko je zagledal Ver-niveherja, je zaplaval proti njemu tako naglo, kakor ni zaplaval nikoli na plavalnih telnah. Potem je za trenutek postal, da je glo-

boko udihnil zrak in se nato skoro navpično spustil pod vodo. Nekje globoko spodaj je mogel videti Verniveherjevo truplo, nalahno se pizbaje, medtem ko se je pogrzel v temnozeleno morskno globino. Sreča je bila, da je bil Stefan nezavesten, ker sicer bi se prav gotovo upiral in Aklejev bi ga ne mogel priti. Ko je zagrabil Verniveherja za ovratnik jopiča, je bil tako globoko pod vodo, da se je zdelo blazno početje, poskusiti priti na površje z neznanom množino zraka, ki jo je še hranil v pljučih. Ko je bil še kakih 5 me-trov pod vodo je začutil, da ne bo mogel vzdržati dalj časa in da mu bo razneslo pljuča. Pred njim pa se je vse zamiglo in nekaj temnega mu je pošpetavalo: »Izpusti Verniveherja, izpusti Verniveherja... saj je vse zaman, saj nič ne pomaga... izpusti Verniveherja in izidihni iz svojih pljuč pokvarjeni in zastrupljeni zrak... udihni enkrat prav globoko... kaj zato, če boš vdihnil vodo namesto zraka... bolje vdihati vodo in umreti, kakor pa s pluh ne dhati... vse je za-man, vendar... O, kako lepo bi bilo, napraviti vsaj en globok vdih-jaj in umreti... vse je zaman, vendar...«

Morda bi Aklejev popustil in se vdajal tej temni magični sili, ako bi ne začutil tik nad seboj bleščeče sončne svetlobe Brž je razumel, da ga samo še tenka plast vode loči od sončnih žarkov. Aklejev je vzdihel. Ni izdihnil slabega zraka, niti ni vdihnil vode, ampak je ostal pri življenju! Ostal je živ, živ!

Bil je prav na zadnjem koncu svojih sil, ko je zagledal nad seboj visoko, svetlo modro nebo, nepopano lepo, kot je lepo življenje same. Motorni čoln se je pizbaval na bleščeči vodni sinlinji in Vasilij Kutovoj ves iz sebe od veselja, mu je migal z rokami in mu nekaj zaklical.

Aklejev ni takoj razumel, da je Kutovoj vpil zato, ker ga je videl loviti sapo. Dihal je globoko in večkrat je občutil nepopolno veselje, ko je lahko varikal sladki, avel in malo sinji zrak. Vdi-haval in izdihaval je naglo in se radoval. Saj zraka je bilo dovolj! (Se nadaljuje)

KINOPREDSTAVE

ROSSETTI. V kratkem otvoritev s filmom »Robin Hood«. SUPERCINEMA. 16.30: »Nedovo-ljen paradiz«. C. Boyer, B. Davis. FENICE. 16.30: »Sanjal sem o an-gelu«. I. Dunne, G. Grant. FILODRAMMATICO. 16.30: »Juna-ki iz otoka«. Komični film. ITALIA. 16.30: »En dan v življe-nju«. M. Lotti, A. Nazzari. ALABARDA. 16.30: »Masčevalca«. R. Warwick, D. Fairbanks ml. IMPERO. 16.30: »Življenje in pu-štolovščina Jacka Londona«. VIALE. 16.30: »Meso in duša«. I. Miranda, M. Girotti. MASSIMO. 16.30: »Alarm v Gibraltariju«. V. Romance, E. Stroheim. GARIBOLDI. 16.30: »Na povčile šuške in »Parada 1. maja v Moskvi«. NOVO CINE. 16.30: »Dva v ne-volji«. P. Roc. CINE MARE. 16.30: »Mi iz Kron-štata«. Sovjetski film. ARMONIA. 15.30: »Tvoje življenje se nadaljuje«. A. Taube, D. Col-man, Variete. ODEON. 16.30: »Skot na dvoru Ve-likoga Kanaa«. G. Cooper. SAVONA. 16.30: »Zaljubljeni dvo-jniki«. E. Powell, R. Young. AZZURRO. 16.30: »Pesem sonca, tenor Volpi. RADIO. 16.30: »Sonce mojca«. T. Gobbi, C. N'ncchi. CENTRALE. 16.30: »Zadnji koraki«.

KINO »PROSVETNI DOM« NA BREZINA. Danes ob 16. in 20. ur v ponedeljek ob 20. »Sedem zaljubljenih deklet«.

Dr. GAETA, zobozdravnik

Izdeluje proteze v jeklu, zlatu, kavčuku in plastiki. Največja garanci-ja. Sprejema od 10. do 12. in od 13. do 19. (Govori slovensko)

TRST, ul. Torre Bianca 43 (vogal ul. Carducci)

MALI OGLASI

SOBO v centru, po možnosti s ko-palnicno, iscem. Ponudbe poslati na upravo »Primorskega dnevnika« pod »Decembrom«.

ZEMELJSKE 1000 do 2000 kv. m, eventualno z odprto ločeno kupi-vo. Posrednik izkušena. Ponudbe pod značko »Zemljišče« poslati na upra-vo, »Primorskega dnevnika«.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Demokracijski Trst in njegova povezanost z zaledjem

Resolucija MOS-a Svetu štirih v New-Yorku

Preteklo sredo je imel Mestni svetobodni svet pod predsedstvom tov. Pogassija svojo sejo. Podpredsednik je podal politični pregled, v katerem je poudaril, da je izjava tov. Togliattija jasno dokazala, da politika Jugoslavije ni niti imperia-listična niti sovinstična. Domača in tuja reakcija sta dvignili vik in krik zaradi take res prave demokracijske politike, ki temelji na zdravi in prisični politiki sporazuma med narodi. Popolnoma razumljiv je odpor italijanske sovinstične in imperialistične anglosaške klike, ki bi rada prišla do sporazuma le v okviru »svobodnega ozemlja«, kakor je bilo v načrtu štirih zunanjih ministrov.

Mestni svetobodni svet mora v tem trenutku tudi izraziti svoje mnenje glede smernic, ki morajo sedaj združevati resnične demokrate; ta-kojtni umik zasledbenih čet; demokracija uređitev v pravnem po-menu besede, ki mora zajamčiti vse osnovne svobode in ki naj s po-sebnimi določili zajamči najtesnejšo povezanost mesta z njegovim zaledjem, da bi na ta način obvarovali mesto pred propadom; želja, da bi prišlo do direktnega sporazu-ma med Jugoslavijo in Italijo, da bi se tako izločile vse one imperia-listične sile, ki računajo, da bi re-solucije med obema jaktoristami gabi v prid.

Po tem poročilu je svet sklenil, da pošlje svetu štirih brzojavno re-solucijo s temi svojimi zahtevami in da se obrne do vseh demokratov ne glede na njih strankarsko pri-padnost, da bi se izdali skupni u-krepi v obrambo osnovnih svobo-din in gospodarske bodočnosti Trsta.

Neki svetnik je nato poročal o Delavskih združenjih in poudaril ve-liki pomen tega podjetja zlasti v sedanji kritični časi, ko je tre-ba poboljšati draginjo in črno borzo ter na novo določiti cene, ki se bo-dorale tudi upoštevati. Kot je v preteklosti, bi lahko ta ustanova mnogo pripomogla, če bi bili pri upravi njeni člani, ki so vednoma iz ljudskih množic in ki so zdru-ženi z velikimi žrtvami ustanovitvi. Zelo nujno in potrebno bi bilo, da Delavske združbe sodelujejo pri u-pravi Seprala, ki ima monopol na prekrbo in ki bi bil na ta način pod nadzorom potrošnikov in bi se tako uredila pravična razdelitev živil. Poročevalec je predlagal, da tem smislu resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta. Resolucija pou-darja poleg gornjih zahtev, naj ustanovo takoj vrnejo njenim za-končnim upraviteljem združnikom.

Preskrba

Pravila za razdeljevanje kruha. Ker se vsi peki ne ravnaajo po pred-pisih o razdeljevanju k-ruha, jih po-ravljamo in opozarjamo potrošni-ke, naj v lastnem interesu pri-po-morejo, da se bodo vsi držali pre-dpisov.

1. Čeprav je odjemalec r-čno pri-kavljen, je pekom strogo prepov-dano izročiti potrošniku obrok kru-ha, če prej ne odreže zadnjega od-rezka istega dne. Oddajni odrezek seveda ne sme biti ločen od živilske nakaznice. Prepovedano je tudi pe-ko, sprejeti od potrošnikov vse oddajne odrezke čezga meseca ter izdati potrošniku izkaznico za vsak-danji nakup kruha. Naslednji peki so prekršili te določbe: Martin Can-dek, iz ul. Giulia 39, Marij Zega iz ul. XXX Ottobro 13, Fridrik Fran-deli iz Rojana 1, Bruno Turchetti iz ul. Ghega 7, Margerita Siricelli iz ul. Solitario 17. Zato »S-prals končno in odločno opozarja peke, da se striktno ravnaajo po tem opo-zorilu, ker bodo nadaljnjim kršil-cem brez odloga odvzeli pravico de-liti kruha na nakaznice za dobo, ki bo bodo od časa do časa določili upoštevajoč r-čnost kršitve. S-pral poziva vse potrošnike, naj pre-povejo k temu, da se bodo te določ-be spoštovale.

Vsa Pivka slavi prvo slovensko ustavodajno skupščino

Pretekli terek so bila po vseh ve-djih in manjših vaseh postojnekega okraja velika manifestacijska zbo-rovanja, da bi proslavili prvo slo-vensko ljudsko ustavodajno skup-ščino, ki je v prvi polovici tedna za-sedala v Ljubljani. Po vsej Pivki in po Dolanah se je ljudstvo udele-žilo zborovanj z velikim navduše-njem in pokazalo globoko zadovol-stvo ob tem važnem zgodovinskem bojem, ki tako uspešno branjo dnevu, ko imamo Slovenci svojo prvo resnično narodno in ljudsko skupščino, ki predstavlja naše de-lovno ljudstvo.

Marsikateremu staremu borcu se je utrnula solza navdušenja ob pri-jetni zavesti, da je končno le do-čakal ta veliki zgodovinski dan da je dočakal ljudsko zmago. Z veli-kim zadovoljenjem je ljudstvo spre-jelo vest, da ima tudi Primorska v

KINOPREDSTAVE

ROSSETTI. V kratkem otvoritev s filmom »Robin Hood«. SUPERCINEMA. 16.30: »Nedovo-ljen paradiz«. C. Boyer, B. Davis. FENICE. 16.30: »Sanjal sem o an-gelu«. I. Dunne, G. Grant. FILODRAMMATICO. 16.30: »Juna-ki iz otoka«. Komični film. ITALIA. 16.30: »En dan v življe-nju«. M. Lotti, A. Nazzari. ALABARDA. 16.30: »Masčevalca«. R. Warwick, D. Fairbanks ml. IMPERO. 16.30: »Življenje in pu-štolovščina Jacka Londona«. VIALE. 16.30: »Meso in duša«. I. Miranda, M. Girotti. MASSIMO. 16.30: »Alarm v Gibraltariju«. V. Romance, E. Stroheim. GARIBOLDI. 16.30: »Na povčile šuške in »Parada 1. maja v Moskvi«. NOVO CINE. 16.30: »Dva v ne-volji«. P. Roc. CINE MARE. 16.30: »Mi iz Kron-štata«. Sovjetski film. ARMONIA. 15.30: »Tvoje življenje se nadaljuje«. A. Taube, D. Col-man, Variete. ODEON. 16.30: »Skot na dvoru Ve-likoga Kanaa«. G. Cooper. SAVONA. 16.30: »Zaljubljeni dvo-jniki«. E. Powell, R. Young. AZZURRO. 16.30: »Pesem sonca, tenor Volpi. RADIO. 16.30: »Sonce mojca«. T. Gobbi, C. N'ncchi. CENTRALE. 16.30: »Zadnji koraki«.

KINO »PROSVETNI DOM« NA BREZINA. Danes ob 16. in 20. ur v ponedeljek ob 20. »Sedem zaljubljenih deklet«.

Dr. GAETA, zobozdravnik

Izdeluje proteze v jeklu, zlatu, kavčuku in plastiki. Največja garanci-ja. Sprejema od 10. do 12. in od 13. do 19. (Govori slovensko)

TRST, ul.

STAVKA

V BESEDI IN SLIKI

Zadnje mesece je reakcionarni tisk po vsem svetu, posebno pa še v Ameriki napolnil gonjo proti najbolj zahtevnemu in najdoslednejšemu zavezniku v vojni proti Jugoslaviji. V ta namen se je posluževal umetno povzročeni incidentov ter jih preračunano naprtili Jugoslaviji. Če mu jih je pa zmanjkalo, ni bil v svojih umazanih namelih prav nič izbirčen, ker se je posluževal enostavnih in očitnih laži.

V resnici pa ni bilo treba posebnih bistumnosti, da se njihove nakane spregledajo. Ker so se tega zavedli, so zakrknjeni sovražniki nove Jugoslavije segli po novih sredstvih, tudi po stavki. Vsekakor so s stavko hoteli ugotoviti, ali se ameriški novinarji ne izmišljajo vesti za svojimi mizami. Stavka naj bi bila neovržen dokaz, da tudi širše množice v Ameriki, med njimi celo pristaniki delavci niso prijeteljso razpoloženju nasproti Jugoslaviji. Lastniki ameriških časopisnih koncernov so skušali or-

loda delo se je nemoleno nadaljevalo

ganizirati v nizu stavk, ki so vzplamtele na vzhodni in zapadni obali Amerike, tudi posebno stavko v njunski loki, kjer nato-varajo Unrino blago za Jugoslavijo.

Hrvatski list «Narodni glasnik», ki izhaja v Ameriških Zdrženih državah, opisuje in razkrinjuje to umetno vzporedno stavko in njen namen, ki nima nič skupnega z delavskimi zahtevami in čustvanjem tamkajšnjih delavcev.

List pravi: «Pristaniki delavci, ki so bili zaposleni pri natovarjanju parnika «Bartelsville Liberty» v Unrinih blagom za Jugoslavijo, niso stavkali kakor je časopisje razpelo z debelimi naslovi, temveč so jim nadzorilci ukazali, da opustijo delo, ne da bi jim po-

vedali razloga za to. Od 120 delavcev je polovica jugoslovanskega porekla in domala so vsi znani: kot veliki simpatizerji junaškega maršala Tita. Te je ta stavka razjezila. Posebno ogorčen pa so bili nasproti Hearstovim listom, ki so jih opisovali kot nasprotnike voditelja jugoslovanskih narodov.

Eden izmed pristanških delavcev, po rodu iz Jugoslavije, je dejal novinarju Gergeju Morrisu o tem dogodku sledeče:

Proti večeru se je med nekaterimi delavci razširila vest, da naslednjega dne ne bodo delali in da zato ni treba priti na delo. Samo malo število Slovanov je vedelo za to. Tisti, ki so vedeli, so bili prepričani, da je ta prekinitev dela izraz solidarnosti s pomorščaki, ki so ravno napovedali stavko in ki jih je nekaj že pričelo zapuškati ladje.

Ko so se naslednjega dne delavci zbrali, jim je njihov predstojnik dejal, da je to enodnevni protest proti Unri. Nato so prišli trije novinarji fotografirati pri stopliki k neki skupini delavcev, njih vprašali, če so pristanški delavci in ako ljubijo Jugoslavijo. Ko so pritrdili, so fotografji zahtevali, da se postavijo v vrsto za slikanje. Neki delavec, ki je zaslužil njih namero, je dejal v ostem tonu, naj se zgubijo izpod nog.

«Vi ne razumete», jih je nago-

voril novinar, «mi smo proti Titu in ga hočemo napasti». Pristanški delavci pa jim je srdito odgovorili, da delavci vedo za njihov namen, da bi podprli vesti v Hearstovim časopisju s slikami in s tem kampanjo da se ukine nadaljevanje pošiljanja blaga v Jugoslavijo. Delavci je vzkliznili: «Mi smo vsi za Tita!» Okrenil se je svojim tovarišem ter jim v srbohrvaščini pojasnil namero novinarjev: «Hotel bi naše slike spraviti v časopise in nas prikazati kot izdajalce svojega naroda. Vse svoje življenje bi se sramovali teh slik. Čim je izrekel te besede, so se delavci razšli in časopisje je objavilo slike, ki prikazujejo del nekega parnika, nekaj blaga in natočenega enega «stavkajočega» delavca.

Hearstov tisk je objavil poročilo in sliko o «stavki» pristanških delavcev v «protest» proti pošiljanju pomoči Jugoslaviji, pa so istega dne in še dva dni pozneje napredovali in zločno nakladali na ladjo.

Taka je bila torej «stavka», ki naj bi imela protijugoslovansko ost. Naši delavci, ameriški rojaki, pa razbijajo skupno z ostalimi naprednimi silami vzhajajo vse naklepe reakcije, ki hoče škodovati novi Jugoslaviji, kjerkoli ji je mogoče.

Socialno zavarovanje v Sovjetski zvezi

«Pravda» piše, da je dekret o socialnem zavarovanju napisal Lenin pred 25 leti. To zgodovinski spis je začetek sovjetskega sistema socialnega zavarovanja.

V prvi petletki so stroški, ki jih je Sovjetska zveza uporabila za socialno zavarovanje delavcev in uradnikov ter stroški za zdravniško pomoč in za zdravila, dosegli deset milijard rubljev. V drugi petletki, so ti stroški narasli na 32 milijard rubljev.

V novi povojni petletki računajo, da bo v ta namen izdanih 62,7 milijarde rubljev. K temu je dodatki za zdravniško pomoč delavcem, uradnikom in njihovim družinam. Popolna zaposlenost je velika prednost za delavce v Sovjetski zvezi. V sovjetskem sistemu za socialno zavarovanje ni zavarovanja proti brezposelnosti. Sovjetska država vzdržuje vse stroške za socialno zavarovanje. Delavci in uradniki ne plačujejo nikakršnih prispevkov za zavarovanje. Odškodnina je priznana delavcem in uradnikom v vseh primerih izgube plače, v primerih bolezni, invalidnosti in starosti. Razen tega imajo ženske pravico do podpore za materinstvo.

KAKO RAVNAMO Z VINOM

KI SE VLEČE

Takega vina je letos po Goriskem vsa polna. Ponekod ni v kletah niti enega sode z vinom, ki bi «zvonilo».

Vlečljivost je bolezen sladkih vin. Navadno napada samo bela vina, ki niso vreli ali pa niso dovolj vreli s tropinami vred. Črna vina ostanejo navadno mnogo dalje na tropinah in zato vsebujejo take snovi — predvsem črno vino — ki onemogočajo vlečljivost.

Vlečljivo vino izgubi svojo prozornost, postane motno in pri vlivanju v kozarec pada tiho kot olje. Tako vino tudi nima posebnega vinskega duha, pač pa ima ogaben sladkast okus. Črna vlečljiva vina pušajo v ustih neprijetno grenkobo. Vlečljivega vina nihče rad ne pije.

Kako jo zdravimo

Zavedati se namreč moramo, da je vino živo snov, ki diha. Kot potrebuje človek za dihanje zrak, je zrak potreben tudi vinu, kamor pride skozi dno, skozi les. Kako nam pride zrak do vina, če mu ovira dohod parafin ali oblini, vinski kamen, ali pa steklo pri pletenkah. Zgoraj smo videli, da je bakel vlečljivost, hudo obilje čilijev pred zrakom, ker na zraku umre, ter da živi samo tam, kjer zrak ne more do njega. To pa so ravno parafinirani in na vinskem kamnu bogati sodi ter pletenke.

Če je vino vlečljivo, moramo najprej ugotoviti vzrok; ali je vino še sladko ali je v parafiniranem sodu, ali v sodu s starim vinskim kamnom, ali se je vino

prehladilo, da je bilo pri oknu ali pri vratih itd. Nato moramo vino takoj pretočiti in pri pretakanju moramo dodati črsovine in metabisulfit. Dobro koristi tudi citronova kislina. Pretakati pa ne smemo s črpalko, to je brez dotika z zrakom, temveč ravno narobe. VINO MORA BITI O-BILNO PREZRAČENO. V ta namen obesimo pod pipo snop rožja — odrezanega trtnega lesa — skozi katero naj vino teče v globoke postavljene skaf (Semplja). Izmajdijo kletar je obesi na prvo mali otročji kosček, na dno katerega je postavil kamen, tako da se je padajoče vino na kamnu razpršilo in skozi bičje košča prišlo obilno v dotiko z zrakom. V spodaj ležečem škafu vino tepemo z metlico in hkrati dodamo črsovine in metabisulfit. Nato vino pretočimo skozi leseno rešeto v plavnik (čeber, bešen) in tu zapet vino tepemo s čistimi grabljami ali z dolaj navzgor. Čim višje je rešeto nad plavnikom, tem bolj je, ker pride tako vino v izdatnejši meri v dotiko z zrakom.

Vzroki vlečljivosti

Glavni vzrok vlečljivosti je samo po sebi dobro vino. Vino, ki ima v sebi bakterije, ki imajo znanstveno ime «Bacillus viscosus vini». Ta bakterije so bolj zrak, znanstveniki mu pravijo «aerofobna», zato pa se razvija samo v sodih in steklenkah. Če pride bakterij v dotik z zrakom, umre.

Zaključek

Iz plavnika lahko pretočimo vino v prejšnji sod, seveda mora biti prej opran z vročo vodo in navadno sode (na 10 litrov vrele vode po 30 dkg sode) ter oplaknjen z navadno mrzlo vodo. Seveda morajo biti izključeni parafinirani sodi z obilnimi vinskimi kamni.

Nato je treba skrbeti, da vino povre, za kar je treba pač kurni in se pri tem ravnati po omenjenih navodilih.

Tako ravnamo z vlečljivimi vini, ki so še močno sladka. Če pa vino ni več sladko, mu zelo koristno, da ga po prepraženju in dodatku tanina in metabisulfitu še čistimo s škensko zemljo, da tako odstranimo iz vina sluzasto snov.

Mnoga vina pa niso danes samo vlečljiva, temveč hkrati tudi kislila, kar je posledica slabih sodov. Tudi vlečljivosti tihi navadno v zrak v slabi posodi in pa v slabem ravnanju s posodo ter z vinom sploh.

Zalostno je poleg tega dejstvo, da imajo take slasti z vinom predvsem nepremožni kmetje, ki

nimajo ne primernih klet, ne primernih posode niti dovoljne strokovne izobrazbe, poleg tega pa predstavljajo vini edini njihov kapital in plačilo za trud in stroške celzga leta. In ti ubožni vinnogradniki imajo slasti z vinom iz leta v leto. Ubogega najraje šiba tepe. Kje je rešitev? Rešitev je samo ena, in sicer združiti vse ubožnejše, vse vino

Za dečji božič
bodite radodarni!

gradnike brez dobrih klet, vse one, ki imajo slabo posodo, v vinskih zadrugah, v velike zadruge ne kleti, ki bodo imele primerne prostore in posode ter tudi izvebane strokovne moči. Vinnogradnik naj odloži dobro svoj vinnograd in naj bo oproščeni skrb, kam in kako z vinom. Le tako bodo tudi ustvarjeni enotni tipi naših vin, ki se bodo lahko uveljavila.

NAŠA FIZKULTURNA NEDELJA

Kaj so doživeli tržaški rokoborci v Benetkah

V petek smo poročali, kaj so doživeli reški boksaerji v Ferrari. Omenili smo v tem poročilu tudi podrobno ravnanje, ki so ga bili v Benetkah deležni tržaški rokoborci. O tem ugotavljamo naslednje:

V nedeljo 10. t. m. je bilo v Benetkah italijansko prvenstvo v prosti rokoborbi. Tržačani so na tem prvenstvu sodelovali s 7 atleti, 5 jih je bilo od Enotnih sindikatov, 2 pa od sportskega društva gasilcev. Dosegli so odlične uspehe, saj je dobil Trst dva prvaka.

Ugovoriti pa moramo da je ostal italijanski sport v rokah istih ljudi, ki so ga nekoč izbrali za osebne interese, danes pa ga izrabljajo v politične. Ne samo to. Sport ki bi moral biti čist in nepristranski, je pod takim vodstvom padel tako nizko, da so se na pr. sodniki iz Genove v neki goslini bratli z genovskimi atletmi. Ni čudno, da je toliko pravkov med njimi! Višek italijanskih sportskih voditeljev pa je bil v tem, da so pripružili k prvenstvu fašističnega hierarha, eclaira Litorio, skvadrista itd. Marcella Nizzolo, ki je bil

Škedenjski fizikulturniki

«Škedenjski pred tekmo z Montebellom», ki si je z njo pri-boril pokal «Coverlize»

Kako je naše ljudstvo čutilo potrebo po fizikulturnem udejstevanju, ki je bilo za časa fašizma in sen ljudskih množic ter privilegij nekaterih družbenih plasti, vidimo iz tega, da imamo v okviru Zveze društev za telesno vzgojo, že leto dni in pol po končani vojni proti fašizmu, veliko število sportskih društev s tisoč aktivnih sportnikov.

Tudi v Škedenju so sportniki na lastno pobudo in z lastnimi sredstvi ustanovili sportno društvo. Krestili so ga za sportno društvo «Škedenjski». Najprej je obstojal samo nogometni odsek. Njegova

enajstotnica je kmašu po ustanovitvi odgovarjalo na nogometno turnejo po Jugoslaviji in nad vse častno zastopala tržaški nogomet.

V oktobru 1945. leta je sodelovala v okviru ZDTV organiziranega okroglega nogometnega prvenstva, ki ga je organizirala ZDTV. V tem tekmovalju ni zgubila niti ene tekme. Od tekme do tekme je postajala ime «Škedenjski», vedno bolj in bolj znana. Ko pa je osvojila pokal «Coverlize», je dokazala, da igra tehnično lep in borben nogomet.

Na letošnjem septembrskem občnem zboru so izvolili novo vod-

stvo, ki si je zadalo nalogo razširiti društveno delovanje tudi na ostale sportne panoge. In res danes, nekaj mesecev po občnem zboru, se delujejo tudi košarski, telovadni, lahkoatletski in odbojni odsek. Namen pa imajo ustanoviti še plavalno sekcijo, odsek za gradnjo letalskih modelov in druge fizikulturne discipline. Lahkoatletska sekcija se je kmašu po ustanovitvi priborila prve uspehe. Pri pokrajinskem tekmovalju

«Partizan» v Sovjetski zvezi

Jugoslovansko nogometno moštvo CDJA «Partizan» iz Beograda je v Sovjetski zvezi igralo štiri nogometne tekme, od katerih je dve dobilo, dve pa zgubilo. To je bil prvi obisk jugoslovanskih nogometašev v Sovjetski zvezi, obenem pa je bilo moštvo «Partizan» tudi prva inozemska enajstotnica, ki je po končani vojni gostovala v SZ. Svojo prvo tekmo je «Partizan» odigral v Moskvi pred 100.000 gledalci. Njegov nasprotnik je bil nogometni prvak Sovjetske zveze CDKA (Centralni Dom Rdeče Armade). Tekma, v kateri so se Jugoslavlani prvič predstavili sportnikom bratske Sovjetske zveze, se je po tehnično

rej 5 točk od 6. in razmerje v zgo-ditih 17:7 za «Dinamo». Od takrat dalje pa se angleškemu nogometu, ki je veljal za najboljšega, majajo tla.

Tekmo je «Partizan» izgubil s 4:1. Rezultat pa je bil po mnenju sovjetskih nogometaških strokovnjakov prevečlo izražen v številkah, kajti Jugoslavlani bi to tekmo z malo več sreče lahko odločili v svojo korist. Glavni vzrok poraza je bila napadna vrsta, ki je po pot zelo slabo streljala na gol. Vendar pa je bil še nekdo, ki je preprečeval da bi «Partizan» zabil več golov. To je bil vratar Homič, ki so mu dali v Angliji zaradi njegove gibčnosti in bra-

Jugoslovanski prvak «Partizan»

dovršeni igri končala z zmago CDKA z rezultatom 1:0.

Druge tekmo je igral «Partizan» v Leningradu proti kombiniranemu moštvu leningrajskega «Dinamo» in «Zenita». Jugoslavlani, ki so v tej tekmi igrali manj jeno za oko, zato pa koristneje, so zmagali z 2:1.

Njegov nasprotnik v Moskvi je bil slavni «Dinamo», ki je v Angliji, v brk angleških profesionalcem, od treh tekem, ki jih je igral z najboljšimi angleškimi nogometnimi moštvii, dve dobil, eno pa igral neodločeno. To je bilo prvo nogometno moštvo, ki se je nepremagljivo vrnilo na evropsko celino. Takole je igralo: Prva tekma se je končala s 3:3, druga z 10:1 in tretja s 4:3. To-

vur naziv «elger». Homič je takorekto pobiral še tako nevarne strele kakor hruske. Bil je najboljši igralec na igrišču. Igra sama je potekala v stalnih protinapadih ter je bila izredno bogata v tehniki in kombinacijah.

Enajstotnica «Partizana» se je poslovala od Sovjetske zveze v Tbilisiju, kjer je slavila svojo drugo zmago. Premagala je moštvo «Dinamo» iz Tbilisa z 2:1.

Po povratku v domovino so igralci navdušeno pripovedovali o letopis in gostoljubnosti Sovjetske zveze in njenih državljanih ter približili: izgubili smo, ker smo naleteli na boljše nasprotnike, to da prav zaradi tega smo tudi zmagali, ker smo prinesli domov kopico bogatih izkušenj, ki nam bodo koristne v bodočih srečanjih.

Za božič
naj noben naš otrok ne ostane brez daru.

Še tako nesramen, da je skušal reagirati, ko ga je beneško občinstvo obkledalo z odgovarjajočimi nazivi. No, in ko se je ta fašisti boril z Tržačanom Vidaliem in mu nameroma dal nedovoljen udarec, je sodnik to hote spregledal. O ponovnem udarcu je Vidali protestiral. Nizzolo pa mu je dal zaščitno, katero mu je Vidali vrnil. A glaj, upravičeno sodnik! Diskvalificiral so Tržačana, ker je pač član anti-fašističnih Enotnih sindikatov in nima tako ajsne preteklosti, kot jo ima fašistični hierarh Nizzolo, in ker je bil najnevarnejši nasprotnik genovskih atletov. Saj če bi ga ne diskvalificirali, ni bi dosegel prvega mesta v tej kategoriji.

Mislimo, da ni potreben noben komentar. Pristavimo pa, da je škoda tudi za italijanski sport, da ima v svoji sredi take politične veljake starega fašizma. Ta dogodek pa je zopet resen in bridek opomin tržaškemu sportnikom. Tudi pri nas so COINI, UVI in podobno. Tudi oni se poslužujejo sporta v politične namene. Vendar pa pri nas zanje ni rodovitnosti tal. Slej ali prej bodo opustili svoje delovanje in odšli med svoje sovratnike. To pa jim jamči naše ljudstvo.

„Ljubitelji Ponziane“ zopet v borbi

Po počitku zadnje nedelje, ki je nastopil zaradi tehničnih zapletov, so v petek jutraj «Ljubitelji Ponziane» zopet odstopovali v Jugoslavijo, kjer bodo odigrali kar štiri tekme v 15. dneh. Nedvomno težka naloga, ki pa jo bo treba kljub vsemu častno rešiti. Pa pojdemo z njimi na igrišča, kjer bodo igrali. Prvo srečanje jih čaka v Sarajevu, kjer bo njihov nasprotnik moštvo domačega «Eleazarja», ki je zadnje nedeljo tako zagledal zagrebški «Lokomotiv». Nato jih bo pot poveljal prav na jug države v daljino Skopje. Zopet nasprotnik,

ki si je baš zadnje nedeljo pridobil slova. Saj je igral neodločeno s splitskim «Hajdukom» in to že nekaj pomeni. Iz Skopja jih bo privedla pot v Beograd. Tudi tu bo vroče, najbrj bolj kot drugod. Čaka jih «Metalac», oni «Metalac», ki je v nedeljo dobro uspel v tekmi z «Rdečo zvezdo». Zadnja tekma te turneje pa bo na severu in sicer v Subotici. Domači «Spartak» je dve nedelji tega v Beogradu zgubil proti svetovno znanemu «Partizanu» samo z 1:0. Rezultat, ki da misliti!

Ko smo si tako bežno ogledali nasprotnike tržaških fantov, pa se oziromo še na možnost, ki so dane za doseg kakšne «Ljubiteljem Ponziane» tako potrebne točke. Vse štiri tekme so res izredno težke, saj jih je treba igrati na tujih igriščih. Na uho pa vam povemo, da bo to pot enajstotnica «Ljubiteljev Ponziane» zopet kompletna. Ojačena bo s tremi igralci, ki v tržaškem nogometu nekaj veljajo. Pa vam povemo postavbo, v kateri bodo igrali: Furian, Corbato II in Gorda, Tramarin, G'annini in Corbato I, Benvenuti, Carlin, Padovan, Stivoli in Tommasini. Z njimi pa so odstopovali tudi Parola, Esca, Ronconi in Donda (Pugliese?). Vsekakor nogometna ekipa, ki je sestavljena iz igralcev, ki dobro poznajo svoj posel. Poleg tega pa se tudi zavedajo svoje težke naloge in smo prepričani, da bodo igrali s srcem in voljo do zmage.

Igralci «Ljubiteljev Ponziane» pa vedite, da bomo v mislih z vami vsi sportniki Julijske krajeve. Z vami bomo v nedeljo na igrišču v Sarajevu, nato v Skopju in Beogradu in Subotici. Podprli vas bomo čeprav iz daljave z vzkliki: Nabre! «Ljubitelji Ponziane»! Tega se spominite ob najbolj kočljivi vseh trenutkih!

Vemo, da se igralci «Ljubiteljev Ponziane» ne bodo vrnili domov s štirimi zmagami, preprečeni pa smo, da bodo res težavne naloge rešili tako, da bomo vsi ponosni nanje.

Za zdrav in krepak rod

zati, ki so svojim gošteljem daje pravilna fizikultura. Vsaki ženi, pa naj bo delavka, kmetica, uradnica ali dijakinja je fizikulturno udejstevovanje nujno potrebno. In žena se mora zavedati tudi svoje odgovornosti nasproti ljudstvu.

Glavna dolžnost žene je ostati zdrava in krepka. Ohraniti mora delovno sposobnost do pozne starosti, roditi moza zdrav in krepak rod, ki bo porok življenjskega razvoja vsakega naroda. Ni torej le v interesu posameznice oti zdravja, vztrajna in odurna, temveč v korist vsakega naroda. Namen fizikulture pa je, da izblede-
slabotnih in neodolnih delav-
in otrok.

no, delovno dekle in ženo, ki se ne ustraši vsake, še tako majhne življenjske preizkušnje, ki ne oboli ža ob najhujših sapi.

Fizikultura, ki je danes last delovnih množic in ki je prav njim do največje mere namenjena, nudi tudi ženi vse možnosti udejstevovanja. Pri tem pa upoštevamo njeno prirodno telesno in dušev-

no gradnjo. Namen nove fizikulturne vzgoje je skrbeti za telesni razvoj žene.

Talorjenje v prosti naravi, plavanje, kakovostne vaje na svežem zraku in soncu, sistematični jogitve raznih fizikulturnih panog, vse to pomaga ženi k izpolnjevanju najvišje materinske dolžnosti.

Žena, ki se sama bavila s fizikulturo, bo kot mati odločilno vplivala na pravilni telesni razvoj svojih otrok. Zato pred s razkopitimi idejami! Nič več ravnodušnega gledanja na fizikulturno udejstevovanje, predvsem pa omogočiti svojim otrokom nemoteno življenje sporta.

Pisani sportni svet

Praga-Bratislava v hokeju na ledu. V Pragi se vršila na umetnem drsišču mednarodna hokejska tekma med Prago in Bratislavo. Zmagala je Praga z 14:2.

ZDRAVNIŠKI NASVETI

T. K. Trst. «Pojasnite mi prosim, zakaj boljše zobje ravno pomeni najbolj...»

Znano je, da na splošno bolečine bolj obutimo ponoči kot podnevi. Veroki za to so pri različnih boleznih različni. Pri zobeh je treba razlikovati. Tisti zobje boljše ponoči bolj kot sicer, katerih sredica (sestojeka iz žil in živčnih konic) je vnetja. Ponoči, ko se vzhajajo vodoravno, pritiska v glavo več krvi. Zaradi tega se žile bolj polnijo s krvjo in pritisk na čutne živčne konice je večji. Živčne konice prenašajo pritisk v možgane in mi ga občutimo kot bolečino.

S. J. Opčine. Pretegnili ste si nogo v členku in izgubili recept mazila, ki vam ga je zdravnik predpisal. Zelite, naj vam svetujem učinkovito mazilo.

Svetujem vam, da si daste pripraviti v lekarni sledeče mazilo: acid. salicyl. chloroform po 5 gr, vaselin 40 gr.

G. B. Gorica. Noht vam raste v meso in vprašate, kako bi se tega rešili?

Svetujem vam, da se posvetujete s kirurgom, ki bo pregledal Vašo bolezen in presodil, ali je potreben operativni poseg ali ne. Kot splošno navodilo vam lahko svetujem, da strizete noht na zgornjem prostem koncu v obliki polmesece ali celo v obliki klina v smeri navznotraj. Torej obratno kot se navadno nohti strizajo. S tem silite rast nohta v smeri proti sredini in koncu rasti v stranske mesne dele.

KRZNARIJA

NAKUPUJE VSAKOVRSNE MNOŽINE ŽIVALSKIH KOŽ PO NAJVIŠJI CENI

ZILIO TTO

in to kože kun, podlasce, srebrnih, slajnih, platinskih, rdečih lisic, bisonov, veeveric, perzianov

Prodaja vsakovrstne krznenne plašče po najpovolnejših cenah

UVAŽA-IZVAŽA ŽIVALSKO KOŽE

TRST, ulica Trento 11.

Telefon 29-374

Centralno prometno d.d.

Centroprom

PODRUŽNICA
TRST - Ul. Cicerone 8
Tel. 29-306